

Festa Major de Sant Sadurní (Salelles)

Sant Salvador de Guardiola

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Salelles
Alçada: 296

Coordenades:

Latitud: 41.70158
Longitud: 1.78593
UTM Est (X): 398984
UTM Nord (Y): 4617356

Classificació

Número de fitxa: 08098-357
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia: Manifestació festiva
Estil / època: Contemporani
Segle: XIX-XX
Estat de conservació: Bo
Protecció: Inexistent
Accés: Fàcil
Ús actual: Lúdic
Titularitat: Pública
Autoria de la fitxa: Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa: dj., 04/02/2016 - 01:00

Descripció

En honor de sant Sadurní, patró del poble, aquesta festa se celebra litúrgicament el 29 de novembre. Aquest dia té lloc una missa solemne i, actualment sol acompanyar-se d'alguna activitat lúdica, com ara un joc de

cassoles. Una particularitat de la missa és que compta amb la benedicció de la coca o tortell, que també es fa en altres misses especials de l'any. Abans aquest acte es feia en el moment de l'ofertori, seguint un procediment molt ritualitzat. Actualment es fa, d'una manera més informal, al final de la missa. En aquesta part final es canten també els goigs de Sant Sadurní.

Història

Segons es diu en un programa de la Festa Major del Roser (ANÒNIM, 2015), aquesta es remunta a una data anterior al 1500, quan ja està documentat que la Casa Genovès feia ofrena d'una coca al final de la missa. En relació amb el ritual de la benedicció del tortell, l'any 1614 hi ha documentat un costum similar: el pa de les ànimes. Consistia en l'ofertori que es feia en el període de dol i en el moment de l'ofertori de la missa matinal d'un pa que solia dur-se dintre d'un cistellet de vímet, juntament amb candeles i diners (CAPDEVILA, 1997: 44; 2001). Sobre la festa major de Sant Sadurní.

Sobre la Festa Major de Sant Sadurní en concret, a mitjan segle XIX mossèn Llogari Torruella descriu com era festa en aquest moment: es feia una novena en honor del sant, es celebrava amb gran solemnitat ofici, panegíric, música i processó. A la tarda es feia sermó, novenari de les ànimes i indulgències. La celebració de la Novena s'introduí en temps del rector Llogari Torruella. Aquesta tradició venia de Tolosa de Llenguadoc, on es conserven les relíquies del sant, i es va mantenir fins a mitjan de la dècada de 1940. A començament del segle XX la celebració de la festivitat de Sant Sadurní consistia bàsicament en la celebració de la missa, que comptava amb la particularitat de la benedicció del tortell. Segons una descripció de 1918, en el moment de l'ofertori la mestressa d'una de les cases del poble feia donació d'un gran tortell, posat dins d'un cistell cobert amb un tovalló blanc. L'obrer del temple el presentava a un dels sacerdots, que el beneïa amb una oració al·lusiva a la multiplicació dels cinc pans en el desert. Després el tortell es portava a la sagristia on es tallava en petits trossos. Un cop acabada la missa, el celebrant i després els fidels besaven el portapau (una peça de plata a manera de petit retaule) i finalment prenen un tros de pa del cistell tot resant un Parnostre perquè fossin perdonats els seus pecats. La Festa de Sant Sadurní ha tingut tradicionalment menys ressò que la Festa del Roser de Maig, considerada la festa major principal de Salelles.

Bibliografia

- Anònim (1918). "La parroquia de Salellas y su Fiesta Mayor", Revista Ilustrada Jorba, núm. 114.
- Anònim (1949). "El altar de San Saturnino (Florones de nuestra historia)". Salellas, revista cultural. Any XIV, núm. 24. Novembre 1949
- BALLÚS, Glòria (2000). Guia de Festes del Bages. Centre d'Estudis del Bages, Manresa. P. 207.
- CAPDEVILA PLANS, Jaume (1997). "Capítols matrimonials, donacions i deixes de fe, creences, últimes voluntats, contractes agrícoles, contractes forestals, testaments". Quaderns de la Guíxola, núm. 5 (gener de 1997), Cercle Cultural la Guíxola, Sant Salvador de Guardiola, p. 44.
- CAPDEVILA PLANS, Jaume (2001). "La Festa del Panellet", Ressò, núm. 16 (juny, 2001). Ajuntament de Sant Salvador de Guardiola.
- PARROT ALSINA, Valentí; FARGAS TATJER, Valentí; FARRERAS OLLER, Angeleta; LLOBET VILA, Pere (1998). "Tradicions . Vells costums, jocs d'infants. Sant Salvador de Guardiola - Salelles". Quaderns de la Guíxola, núm. 7 (abril, 1998), pp. 49-51.
- TORRUELLA, Llogari (1959). Historia de la parroquia de Salellas (Manuscrit inèdit).

